

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 31 Οκτωβρίου 2007

Αριθ. Πρωτ...4686/Γνωμ. 15

Προς

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Γεν.Δ.Διοικ.Δικαιοσύνης

Δ/νση Διοίκησης και Ανάπτυξης

Ανθρώπινου Δυναμικού

Τμήμα Διοίκησης Προσωπικού

Θέμα: Γνωστοποίηση από τους ιατροδικαστές αναγνωρίσιμων στοιχείων των ταυτοποιημένων πτωμάτων των καέντων από πυρκαγιές ανθρώπων.

1-Σ' απάντηση του ερωτήματός σας,[1086/4-9-07] αναφορικά με το εάν υπάρχει νομικό κώλυμα για την αποστολή εκ μέρους των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών Πατρών και Ναυπλίου προς το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεως Υγείας [ΕΚΕΠΥ] ονομαστικού καταλόγου των

ταυτοποιημένων πτωμάτων των καέντων από τις πυρκαγιές ανθρώπων, και δη λόγω του ιατρικού ή του ανακριτικού απορρήτου ή του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα.

2-Η δέσμευση από το ιατρικό απόρρητο.

α-Έννοια. Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, όλα τα στοιχεία που αφορούν τους ασθενείς είναι εμπιστευτικά. Το Ελληνικό Δίκαιο προστατεύει το ιατρικό απόρρητο ως μερικότερη έκφραση του απαραβίαστου της προσωπικότητας και του δικαιώματος σεβασμού του ασθενούς, μέσα από το Σύνταγμα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία ισχύει και ως εθνικό δίκαιο από το 1974 (ΝΔ 53/1974), τον Ποινικό (371) και τον Αστικό Κώδικα (57 επ., 914 επ., 932 επ.), την ισχύουσα Ιατρική Δεοντολογία (άρθρα 22 και 23 του προΐσχύοντος ΑΝ 1565/1939 και 13 του ισχύοντος Ν.3418/05), το Νόμο 2071/1992, καθώς και από τους πειθαρχικούς κανονισμούς των Ιατρικών Συλλόγων και Νοσοκομείων.

Πρώτο ιστορικό κείμενο που προστατεύει το ιατρικό απόρρητο αποτέλεσε ο Ιπποκράτειος Όρκος. Σύμφωνα με τον όρκο του Ιπποκράτη ο ιατρός ορκίζεται ότι "όσα κατά τη διάρκεια της θεραπείας θα δω ή θα ακούσω ή, πέρα από τις

ασχολίες μου στην καθημερινή ζωή, όσα δεν πρέπει ποτέ να κοινολογούνται στους έξω, θα τα αποσιωπώ, θεωρώντας αυτά ως μυστικά".

Κατά το άρθρο 13 παρ.13 του Ν.3418/05 "Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας", ο ιατρός οφείλει να τηρεί αυστηρά απόλυτη εχεμύθεια για οποιοδήποτε στοιχείο υποπίπτει στην αντίληψή του ή του αποκαλύπτει ο ασθενής ή τρίτοι, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, και το οποίο αφορά στον ασθενή ή τους οικείους του, ενώ κατά την παρ.6 του ίδιου άρθρου η υποχρέωση τήρησης και διαφύλαξης του ιατρικού απορρήτου δεν παύει να ισχύει με το θάνατο του ασθενή. Όσον αφορά τους ιατρούς που ασκούν δημόσια υπηρεσία ελέγχου, επιθεώρησης ή πραγματογνωμοσύνης, [στους οποίους συγκαταλέγονται και οι ιατροδικαστές], απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης του ιατρικού απορρήτου μόνο έναντι των εντολέων τους και μόνο ως προς το αντικείμενο της εντολής και τους λοιπούς όρους της χορήγησής της.[άρθρο 13 παρ.5 του Ν.3418/05 Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας].

Περιεχόμενο, επομένως, του ιατρικού απορρήτου αποτελεί: - καθετί που ο ασθενής εμπιστεύθηκε στο γιατρό ή στο νοσηλευτή. -Καθετί που ο γιατρός ή ο νοσηλευτής

πληροφορήθηκε, συνήγαγε, υπέθεσε ή αντιλήφθηκε κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή έπ' ευκαιρία αυτής. - Καθετί που είτε είναι μειωτικό είτε όχι. -Η θετική ή αρνητική ακόμη διαπίστωση του γιατρού ή του νοσηλευτή. -Κάθε πληροφορία που ο ασθενής επιθυμεί να θεωρείται ως απόρρητη, ακόμη και αν αυτό ήδη φημολογείται. -Ακόμη και η είσοδος στο ιατρείο ή τη νοσηλευτική μονάδα.[Ιατρικό απόρρητο-Οι «κατά συνθήκη» παραβιάσεις. Κ. ΜΕΡΑΚΟΥ,Α. ΔΑΛΛΑ,Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ].

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας με τη Διακήρυξη για την προαγωγή των δικαιωμάτων των ασθενών στην Ευρώπη το 1994 σχετικά με το δικαίωμα της εμπιστευτικότητας και προστασίας της ιδιωτικής ζωής ορίζει τα εξής: "Κάθε πληροφορία που αναφέρεται στην κατάσταση της υγείας του ασθενούς αλλά και κάθε άλλη πληροφορία προσωπικής φύσης πρέπει να κρατούνται εμπιστευτικές ακόμη και μετά το θάνατό του. Εμπιστευτική πληροφορία μπορεί να αποκαλυφθεί μόνο αν ο ασθενής δώσει ρητά τη συναίνεσή του ή αν ο Νόμος σαφώς παρέχει το δικαίωμα αυτό. Όλα τα στοιχεία αναγνώρισης του ασθενούς πρέπει να προστατεύονται, καθώς επίσης και ανθρώπινες ουσίες, από

τις οποίες είναι δυνατό να προκύψουν στοιχεία αναγνώρισης».

β-Ποινική προστασία. Το επαγγελματικό απόρρητο προστατεύεται διττώς, ποινικά και δικονομικά.

1) Ποινικά. Η αποκάλυψη πληροφοριών που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος ως παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας. Κατά το άρθρο 371 ΠΚ οι ιατροί, δικηγόροι και κάθε είδους νομικοί παραστάτες, συμβολαιογράφοι, γιατροί, μαίες, νοσοκόμοι, φαρμακοποιοί και άλλοι, στους οποίους κάποιος εμπιστεύονται συνήθως λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους ιδιωτικά απόρρητα, καθώς και οι βοηθοί των προσώπων αυτών, αν φανερώσουν ιδιωτικά απόρρητα που τους εμπιστεύθηκαν ή που τα έμαθαν λόγω του επαγγέλματός τους ή της ιδιότητάς τους, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή. Με το αδίκημα αυτό προστατεύεται όχι μόνο το ιδιωτικό απόρρητο, αλλά και η εμπιστοσύνη του κοινού σε ορισμένα επαγγέλματα, όπως λ.χ. το ιατρικό επάγγελμα, με την έννοια ότι με την ποινική προστασία του ιατρικού απορρήτου εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον της υγείας

των ανθρώπων, πράγμα αδύνατο χωρίς την ύπαρξη σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα στον ιατρό και τον ασθενή. [Αγγ. Κωνσταντινίδης, το ιατρικό απόρρητο, ΠΟΙΝ.ΛΟΓ 06/352].

2) Δικονομικά. Η δικονομική προστασία παρέχεται με την απαγόρευση των ανωτέρω προσώπων να εξετασθούν ως μάρτυρες στην ποινική διαδικασία για θέματα σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο,[άρθρο 212 ΚΠΔ], και με την απαγόρευση της κατάσχεσης εγγράφων που περιέχουν μυστικά που σχετίζονται με το λειτούργημα ή το επάγγελμά τους.[άρθρα 261,262 ΚΠΔ]. Η κατά παράβαση των ανωτέρω αποδεικτικών απαγορεύσεων χρήση και αξιοποίηση των απαγορευμένων τούτων αποδεικτικών μέσων,[καταθέσεων μαρτύρων και κατασχεμένων εγγράφων] τίκτει σχετική ακυρότητα της διαδικασίας, η οποία, κατά το άρθρο 173 παρ.1 ΚΠΔ μπορεί να προταθεί από τον εισαγγελέα ή από το διάδικο που έχει έννομο συμφέρον.[άρθρα 212,170 παρ.1 ΚΠΔ].

γ-Ο θάνατος ασθενούς-γιατρού. Ο θάνατος είτε του βαρυνομένου με τη διαφύλαξη του ιατρικού απορρήτου ιατρού, είτε του φορέα του, δηλ. του ίδιου του ασθενούς, δεν καταλύει τη δέσμευση που πηγάζει από το ιατρικό

απόρρητο, αλλά τούτο εξακολουθεί να ισχύει και μετά θάνατο.[άρθρο 13 παρ.6 Κώδ. Ιατρ. Δεοντ.].

Μετά το θάνατο του βαρυνομένου με τη διαφύλαξή του ιατρικό απορρήτου ιατρού η ευθύνη για την τήρησή του μεταβαίνει σε εκείνους που αποκτούν τα έγγραφα ή τις σημειώσεις του. Κατά το άρθρο 371 παρ.2 ΠΚ. όμοια τιμωρείται όποιος, μετά το θάνατο ενός από τα ανωτέρω πρόσωπα της παρ.1, και απ' αυτή την αιτία γίνεται κάτοχος εγγράφων ή σημειώσεων του νεκρού, σχετικών με την άσκηση του επαγγέλματός του ή της ιδιότητάς του, και από αυτά φανερώνει ιδιωτικά απόρρητα.

Μετά το θάνατο του ασθενούς το δικαίωμα να συναινέσουν στην άρση του ιατρικού απορρήτου του θανόντος περιέρχεται στους κληρονόμους του, εφόσον είναι συγγενείς μέχρι του τετάρτου βαθμού, οι οποίοι κατά το άρθρο 14 παρ.8 του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, έχουν το δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία του θανόντος, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Έτσι, η απαγόρευση της φανέρωσης του ιατρικού απορρήτου ισχύει και μετά το θάνατο του ασθενούς και περιλαμβάνει και τις συνθήκες του θανάτου.[Μ.Μαργαρίτης ΠΟΙΝ.Κ.2003 σελ.1028].

δ-Η άρση του απορρήτου. Η προστασία του ιατρικού απορρήτου δεν είναι απόλυτη, αλλά υποχωρεί όταν συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου ή ατομικού συμφέροντος. Σύμφωνα με το άρθρο 371 παρ.3 ΠΚ. η ανακοίνωση γεγονότος που καλύπτεται από το ιατρικό απόρρητο δεν είναι άδικη και παραμένει ατιμώρητη, αν ο υπαίτιος απέβλεπε στην εκπλήρωση καθήκοντός του ή στη διαφύλαξη έννομου ή για άλλο λόγο δικαιολογημένου ουσιώδους συμφέροντος δημόσιου ή του ίδιου ή κάποιου άλλου, το οποίο δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά. Επίσης, η υποχρέωση τήρησης του ιατρικού απορρήτου αίρεται, κατά το άρθρο 13 παρ. του Ν. 3418/05 "Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας", εάν συναινεί σε αυτό εκείνος στον οποίο αφορά, εκτός εάν η σχετική δήλωσή του δεν είναι έγκυρη, όπως στην περίπτωση, που αυτή είναι προϊόν πλάνης, απάτης, απειλής, σωματικής ή ψυχολογικής βίας, ή εάν η άρση του απορρήτου συνιστά προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Στη θεωρία επικρατεί η άποψη ότι η συναίνεση του ασθενούς, που έχει εμπιστευθεί το απόρρητο, είτε αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης,[Α. Κωνσταντινίδης ό.π.], είτε την αποκλείει, [Χωραφάς Ποιν.Δ.Α/186,Συμεωνίδου-

Καστανίδου Δίκαιο και Πολιτική σ.124]. Το απόρρητο είναι απόρρητο όσο ο ασθενής επιθυμεί να είναι απόρρητο, [Χ. Πολίτης Ιατρικό απόρρητο Πρακτικά ημερίδας Διάδοσης Ιπποκράτειου Πνεύματος II/17]. Παράδειγμα ανακοίνωσης του ιατρικού απορρήτου που δεν συνιστά άδικη πράξη και παραμένει ατιμώρητη, αποτελεί η έκδοση από τον ιατρό των πιστοποιητικών υγείας του ασθενή, που γίνεται με την αίτηση του ίδιου του ασθενή ή κάποιου συγγενή του. Η πράξη αυτή δεν συνιστά παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας, διότι γίνεται με τη συναίνεση του φορέα του απορρήτου και εξυπηρετεί το συμφέρον του.

ε-Συνεπώς, η αποδέσμευση του ιατρού από το ιατρικό απόρρητο του θανόντος από οποιαδήποτε αιτία, είτε από αιφνίδιο, είτε από βίαιο θάνατο, π.χ. από καρδιακή ανακοπή, από ηλεκτροπληξία, από πυρκαγιές κλπ, και δη η αποκάλυψη στοιχείων της ταυτότητας και της αιτίας του θανάτου του, πληροφορίες που περιήλθαν στη γνώση του κατά την άσκηση του ιατρικού του επαγγέλματος και εμπίπτουν στο περιεχόμενο ιατρικού απορρήτου, μπορεί να επέλθει με τη συναίνεση των κληρονόμων του θανόντος.

2-Το ανακριτικό απόρρητο.

α-Έννοια. Σύμφωνα με το άρθρο 239 παρ.1 ΚΠΔ. σκοπός της ανάκρισης είναι η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να βεβαιωθεί η τέλεση ορισμένου εγκλήματος και να αποφασισθεί αν πρέπει να εισαχθεί κάποιος σε δίκη. Κατά την παρ.2,κατά την ανάκριση γίνεται καθετί που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνον η ενοχή, αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Κατά το άρθρο 241 ΚΠΔ η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα. Διενεργείται δε με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή αν δεν υπάρχουν αυτοί με παρουσία δυο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150.Από τη διάταξη αυτή καθιερώνεται η αρχή της μυστικότητας της ανάκρισης, που σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της ανάκρισης δεν επιτρέπεται σε οποιονδήποτε πολίτη να παρίσταται και να παρακολουθεί τη διενέργεια των επί μέρους ανακριτικών πράξεων ή να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου τους. Η μυστικότητα της ανάκρισης διασφαλίζει τόσο τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, να

μην υπάρξει δημόσια διαπόμπευσή του προτού αποφασισθεί εάν υπάρχουν αρκετές ενδείξεις ή όχι για την παραπομπή του σε δίκη, [τεκμήριο αθωότητας], όσο και την απρόσκοπτη και αποτελεσματικότερη συλλογή του αποδεικτικού υλικού. [Α. Καρράς Ποιν. Δικ.Δ. 98/366, Στ. Γονατά Η νέα δημοσιότητα της ποινικής δίκης. ΠΟΙΝ.ΔΙΚ.06/595].

β-Προστασία. Η ποινική προστασία του ανακριτικού απορρήτου παρέχεται με το άρθρο 252 ΠΚ. Κατά το άρθρο 252 ΠΚ τιμωρείται για παραβίαση υπηρεσιακού απορρήτου με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών ο υπάλληλος που, εκτός από τις περιπτώσεις των άρθρων 248,249,250 και 251, [παραβίαση δικαστικού απορρήτου], παραβαίνοντας τα καθήκοντά του γνωστοποιεί σε άλλον: α) πράγμα το οποίο γνωρίζει μόνο λόγω της υπηρεσίας του ή β) έγγραφο που του είναι εμπιστευμένο ή προσιτό λόγω της υπηρεσίας του, αν τέλεσε κάποια από τις πράξεις αυτές με σκοπό να ωφεληθεί ο ίδιος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο.

γ-Άρση του απορρήτου. Η μυστικότητα της ανάκρισης υποχωρεί χάρη προστασίας των δικαιωμάτων των διαδίκων και της εξυπηρέτησης υπέρτερου συμφέροντος τρίτων. Πράγματι, κατά το άρθρο 147 ΚΠΔ. κατά τη διάρκεια της

ανάκρισης επιτρέπεται να χορηγηθούν αντίγραφα των ανακριτικών πράξεων ή να γίνει γνωστοποίηση του περιεχομένου τους στους μεν διαδίκους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 101,104,107 και 108,σε οποιονδήποτε δε τρίτο, εάν έχει έννομο συμφέρον με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα. Εάν δε πρόκειται για προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, η χορήγηση των προδικαστικών πράξεων ή η γνωστοποίηση του περιεχομένου τους γίνεται από τον Εισαγγελέα Πλημμ/κών, ο οποίος κατά τα άρθρα 31 παρ.1 και 33 παρ.1 ΚΠΔ. τις παραγγέλλει και τις διευθύνει.

Από την τελολογική ερμηνεία των διατάξεων που θεσπίζουν τη μυστικότητα της προδικασίας συνάγεται ότι η γνωστοποίηση του περιεχομένου των προδικαστικών πράξεων σε οποιοδήποτε τρίτο, πολίτη ή αρχή, επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν δυσχεραίνεται ο σκοπός της ανάκρισης, που από το άρθρο 239 τάσσεται ότι είναι η συλλογή του αποδεικτικού υλικού.

Τούτο ρητά ορίζεται από το έχοντα γενική εφαρμογή άρθρο 5 παρ.3 ,του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας,[Ν 2690/99],σύμφωνα με το οποίο το δικαίωμα πρόσβασης του πολίτη στα διοικητικά έγγραφα δεν υφίσταται στις

περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου, αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, "διοικητικών," [που προστ. με το άρθρο 8 παρ.2 του Ν.2880/01], αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

3-Το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων.

α-Έννοια. Η συγκέντρωση και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους κινδύνους επέμβασης στην προσωπική σφαίρα και στην ιδιωτική ζωή του ατόμου. Κάθε δραστηριότητα του σύγχρονου ανθρώπου γίνεται καθημερινά αντικείμενο επεξεργασίας και ανάλυσης, γεγονός που χρήζει αντιμετώπισης και νομική κατοχύρωσης, πράγμα που έγινε με άρθρο 9Α του ισχύοντος Συντάγματος και του εκτελεστικού αυτού Ν.2472/97. Από το άρθρο 9Α του Συντάγματος ορίζεται ότι

«Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει.»

Ο συνταγματικός νομοθέτης θέλησε να προστατεύσει τα πρόσωπα-φορείς του δικαιώματος, έναντι της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Η προστασία που εισάγεται, αφορά όχι μόνον την επεξεργασία, αλλά και την συλλογή προσωπικών δεδομένων.

Στον εκτελεστικό του Συντάγματος Ν.2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (Φ.Ε.Κ. Α' 50), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Αντικείμενο του νόμου Ν.2472/1997 είναι η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής.[άρθρο 1]. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: α) "Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως

δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων. "β.[όπως αντικατ. με το άρθρο 18 παρ.1 του Ν.3471/06]. "Ευαίσθητα δεδομένα", τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων". γ) "Υποκείμενο των δεδομένων", το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική. δ) "Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("επεξεργασία"), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή

φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή." ε.[όπως αντικατ. με το άρθρο 18 παρ.2 του Ν.3471/06]. "Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" ("αρχείο"), κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια".

Κατά το άρθρο 10 παρ.1, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνο κατ' εντολή του.

β-Ποινική προστασία. Κατά το άρθρο 22 παρ.4 του Ν.2472/97 όποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει, επεξεργάζεται,

μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή και, αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις. Κατά την παρ.6 τού ίδιου άρθρου, αν ο υπαίτιος των πράξεων των παρ. 1 έως 5 του παρόντος άρθρου είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, ή να βλάψει τρίτον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα(10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων (2.000.000)δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

Τέλος, όταν τα προσωπικά δεδομένα έχουν προσκομισθεί σε δικαστική ή εισαγγελική αρχή και ευρίσκονται στον φάκελο της δικογραφίας, ή αποτελούν μέρος προανακριτικού ή ανακριτικού υλικού η Αρχή Προστασίας Δεδομένων δεν έχει αρμοδιότητα γιατί ο φάκελος της δικογραφίας εκκρεμούς δίκης και κατ' αναλογία το

ανακριτικό /προανακριτικό υλικό, δεν αποτελεί αρχείο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/97.[ΑΑΔ 49/05,147/01].

γ-Υποκείμενο των προσωπικών δεδομένων. Από τις διατάξεις του ανωτέρω Ν.2472/97, και ιδίως από το άρθρο 2 περ. α και γ, προκύπτει ότι τα προσωπικά δεδομένα αφορούν φυσικά πρόσωπα, δηλ. εκείνα τα οποία βρίσκονται εν ζωή. Στην ελληνική έννομη τάξη δεν υπάρχει ειδική προστασία δεδομένων νεκρών.[Απόφ. Αρχής 19/07,3963/3-5-07 έγγραφο της Αρχής].

3-Συμπέρασμα. Κατ' ακολουθία των εκτεθέντων, η γνωστοποίηση των στοιχείων ταυτότητας των αναγνωρισθέντων πτωμάτων των ανθρώπων που κήκαν από πυρκαγιές εκ μέρους των ιατροδικαστών,[των Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας, των ΑΕΙ, των Εργαστηρίων των Πανεπιστημιακών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων ή του ΕΣΥ. - Γνωμ.Αντ.ΑΠ. 3065/96 Η. Σπυρόπουλου Π.ΧΡ.ΜΖ/713],ήτοι στοιχείων που άντλησαν από τις ιατρικές και ανακριτικές πράξεις που διενήργησαν, επιτρέπεται να γίνει απ' αυτούς μόνο με τη συνδρομή των προϋποθέσεων που αίρουν το ιατρικό ή το ανακριτικό απόρρητο, ήτοι, εφόσον

εξασφαλισθεί η συγκατάθεση των κληρονόμων των θανόντων, όσον αφορά το ιατρικό απόρρητο, και η έγκριση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, εάν πρόκειται για προανάκριση, ή η σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και του ανακριτή, εάν πρόκειται για κύρια ανάκριση, όσον αφορά το ανακριτικό απόρρητο.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Φώτιος Μακρής

Ε.Θ.